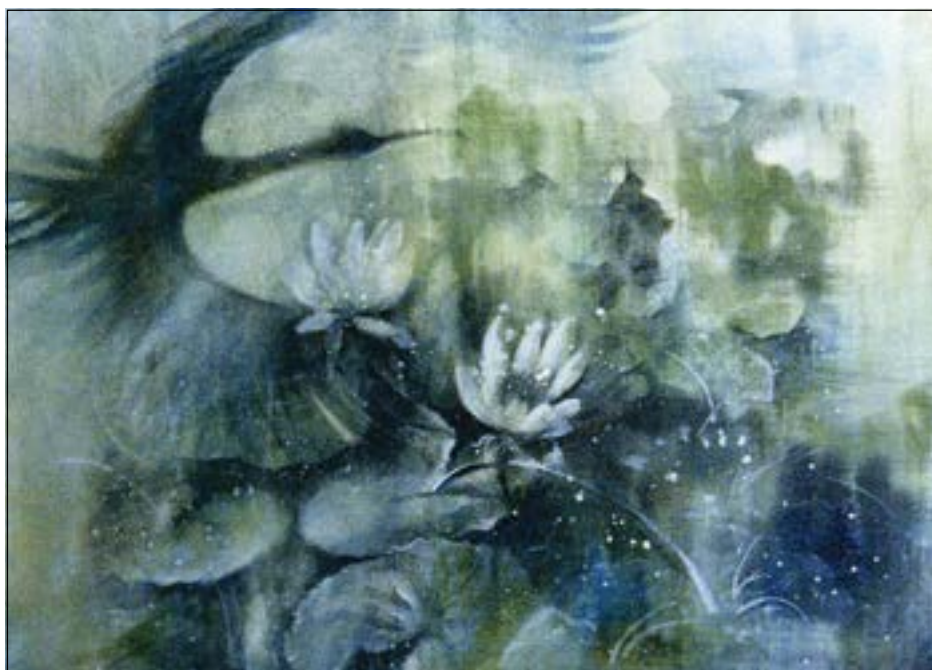

JOZEFKA ANTAL | ÚJPEST 1.

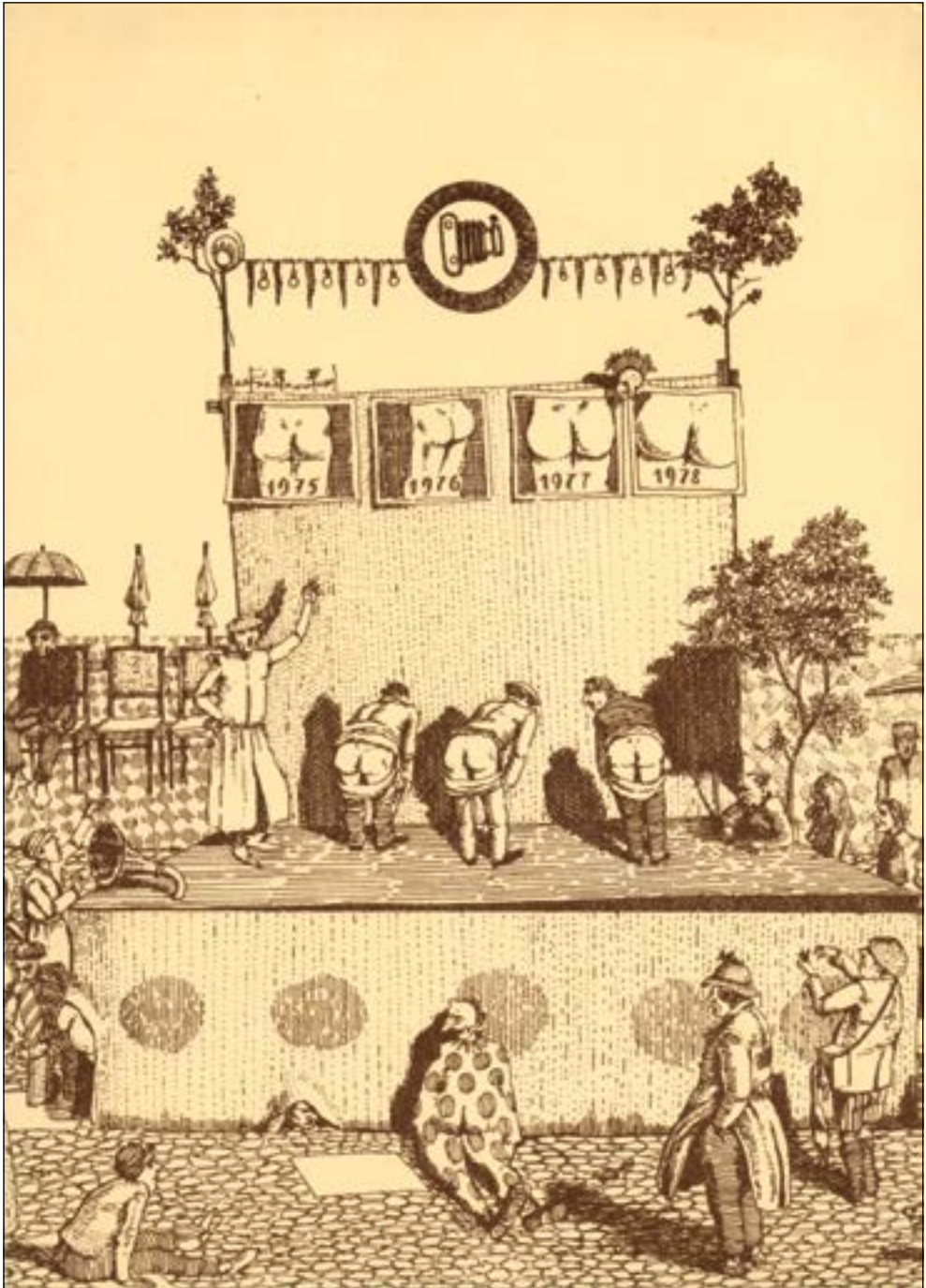
SOMOS ZSUZSA | TÜKRÖZŐDÉS

BANGA FERENC | HÚZÓ

GYÉMÁNT LÁSZLÓ | VERNISSAGE

SZUNYOGHY ANDRÁS | SZÉPSÉGVERSENY

TÓTH PÉTER | ÚJPESTI HÁZTETŐK

TÓTH LÁSZLÓ | PARTI FÜZEK

T. SELMAN ILONA | ÁRTÉR

LÁNG ERNESZTIN | ÉGI VIRÁGOSKERT

SCHRAMMEL IMRE | KÖLTŐ

SZABADOS ISTVÁN | A KÖNYV DICSÉRETE

BERTALAN TIVADAR | ZSINÓRPADLÁS

Újpest Alapítólevele (1840)

békítják, és a szerződésüket a törvényt követő alkalmassal, — mely végezt a gyarmat évenként öszefog írtak.

12-zer Minden hirtok eladással tartozni fog a vévő az adás-vételbeli sommából vétel-részképpel (landmann) 100 flal 3 fl 30 XII. — a ki pedig végzetést mellett jut a hirtokhoz, és a végrendeletkezelők nem egyenes örökösök annak hees árából 100 flal 5 flal tartozni fog az országok factus, érvén egyedül igazság vagyont, — másból az Ország vétel-részt nem kap.

13-oz Minden házvétel mely az Ország által nekik történtek, a törvény előtt érő nélkülök fog tekintetni, annak okáért az Ország előtt történnél illyes adás-vételét iratióval ha a vételbeli somma az ország kijuttatására a vévő által családál elítelték, valamit, ha a végrendelet utján hirtokba lép nem egyenes örökös a törvényes meghosszúsítással valamely családközzel élné, az illyes családok költéséig tartandó földes Uri szákon kétszeres vétel-részt fog a családokó vagyonsából kivételni.

14-zer Használhat valakik a lakások közzél az állásengedettek kivál akár-mely jussok gyakorlatába avatkozni, az illyes költéséig tartandó Uri szákon 100 évnél forint büntetésben somma utofog elmarasztalni, és az elégtételt akárhol található vagyonsából végrehajtás utján eszközöltetni.

15-zer Kötelezetik a Község az Országtól Templomok, Okosok, és Község háza azgyen nyeri házhelyen egy esztendő alatt az építéshez fogni, — ezen házhelyek más nélkül leendő fordítás egy általánban tiltatik.

16-oz Az Ország képviselőségét elismerni tartoznak.

17-zer Szavazati többlettel, és az Ország helyben hagyásával alkotott új szabályokat elfogadni, és azokhoz magat alkalmazzani minden gyarmati lakos köteles. —

III. A' belső rendszer, község igazgatása, és a' közjó előmozdítására nézve: —

1-és Kötelek a' Község minden esztendőben, és ugyan csak Januarius 1-és utána következő napján egy Községülést tartani, ha pedig a' körülmények azt egybőkor is szükségessé teszik, az Ország által határ idő rendeléttik, és legalább 3 nappal előbb köz hírad ítéttik, — mely községülésben:

- a.) Helye, és szervezetei vagyon minden házzal létre lakosok.
- b.) Az Elnökségre az Ország hivatik meg.
- c.) A' Tanácskozás tárgyát szervezati többlettel dönti el.
- d.) Minden végzés csak az Ország helyben hagyása után nyeri kötelező törvényes erejét.

Országban eltraagt, melyben de Golena költéséig jutalmazásértében van.

12-tené. Bei jden Grundbesitzthum, und Hausverkauf ist der Käufer verpflichtet den Betrag-Summe als Kaufschil (landmann) von 100 — 3 fl. 30 ft. — der Herrschaft zu entrichten; wer aber durch Vermittlung zum Besitz gelangt, und der Vertheilung kein folgender und unmittelbarer Erbe ist, muß der Grundherrschaft nach Schlußzahlung von 100 — 3 fl.

13-tené. Ohne Willen der Herrschaft gegebener Hausverkauf ist ungültig, demnach im Falle bei besten Umschreibung der Kaufschilling zum Schaben der Herrschaft unzulässig ansetzen werden nicht, wo auch bei Abtritt eines Vermittlers von einem nicht unmittelbaren folgenden Erben, in gerichtlicher Schlichtung gerichtlicher Vertrag entfallen werden nicht, wird ein doppelter Kaufschil als Strafe festgesetzt, welcher in einem auf Strafen des Schlichtigen gehaltenen Herrn Stahl aufgeführt wird.

14-tené. Niemand soll ohne den Bewilligung, einer außer den paragrafen Richter im Besondere eines unrichtigen entsetzt werden, so ist auf besten Umschreibung im gerichtlichen Herrschaft eine von 100 fl. G. für bestehende Gerichtsfälle auf den summarischen Gerichtswege zu entrichten, und die Grundzahlung von jedem wo immer befristeten Eigentum, mit der Garantie zu ergreifen.

15-tené. Die Gemeinde ist verpflichtet auf dem, von der Grundherrschaft zur Schule, Kirche und Gemeinde-Haus erhaltenen Grundgrund im Laufe eines Jahres den Plan zu begeben; diese Grundgründe unter jehem Grundwort zu einem andern Zwecke zu veräußern, ist gänzlich verboten.

16-tené. Die Stellvertretung der Herrschaft annehmen ist die Gemeinde verpflichtet.

17-tené. Durch Stimmen Mehrheit, und mit Zustimmung der Grundherrschaft können neue Verordnungen (Statuten) annehmen, und solcher gemäß zu handeln, ist jeder Grundbesitzer verpflichtet.

III. Im Betreff der inneren Ordnung, Gemeinde Verwaltung, und zur Beförderung des allgemeinen Wohls ist:

1-tené. Die Gemeinde verpflichtet jährlich, und zwar am ersten Januar und nach folgenden Tagen eine gemeindefähige Bevölkerungszählung abzuhalten; wenn aber die Umstände selbe sonst auch erforderlich werden, wird von Seite der Grundherrschaft die Zeit bestimmt, und selbe wenigstens 3 Tage vorher anzeigt, in welchen Bevölkerungszählungen:

- a.) Das Let und Stimmen jeder Hauseigentümer.
- b.) Zum Vorzug wird die Grundherrschaft gegeben.
- c.) Der befristete Grundbesitzer wird durch Stimmen Mehrheit entsetzt werden.
- d.) Jeder je abgegebener Sache erhält nach Zustimmung der Herrschaft, die Kraft der Befehlshaber.

viszonyokból eredő ügyekben az alábbi meghatározott somnag bíróságnak — szával a hazai törvények, köz igazság, lévett jó szokás, és fenn állott a állítandó szabályok szerest, az egyes lakosok, és mások eredő község javát előmozdítat. —

B.) Minden egyréb a' községet érdekli politicus tárgyak, melyeket a' helybeli Tanács el nem térít, vagy ennek intézetével a' községnek bizon előjárak, a' községnek elbesz terjesztetnek. —

2-or Magára vállalva az Urság a' Község' pártfogást, és védelmezést, — de egyrébterkel tulajdon jussai fenntartása, és védelmezése tekintetéből is, köteleztetik a' község, vagy annak egyes lakosaiha t. i. ilyenek az egyes községre, vagy az Urság jussára befolyással lenniök minden külsőkel kötelező társaságok, egyesügek, és más minden sévra nevezendő szerződésekről, egy minden ügyekről, melyeket külsőkel, vagy egész társaságokkal, vagy községekkel keresendnek, minden kérelmeket melyek az ilyenekhez inténdők lenniök az Urságnak bejelenteni, belpasszolni, minden akár vérengző, akár polgári megbántásokat, hogy e' képpen mind tulajdon jussait ha ne talán sértve lenniök fenntartassák, és illetőleg vissza szereshesse, mind pedig pártfogása alatt lévő gyarmati lakosait álltalanahassa. —

IV. A' polgári viszonyokból támadható perekben, következő idomú bíróságoknak tartoznak magokat alá vetni minden Uj Megyeri lakosok, u. m.

1-ör A' hazai törvények értelme szerint szabados (bütsök választott bírósággal (compromissum), mely bíróságnak tagjai, aloms, köre, és határa a' felek irásban foglalt meggyezésekből füg, — határa a' Felek valamely polgári ügyben választott bírósággal kívánásnak élti. — az erről szólt irásban foglalt egyesügek purját az urságnak, a' ki által mindazonáltal törvényes ok nélkül ezen jussokhoz nem akadályozhatának, bé sem kötelesek.

2-or A' község Bírja két Tanácsbelivel szübeli számis áton bírskodik.

a.) Mindennemű polgári ügyekben melyekre sévra magokat a' Felek szával vagy irásban ezen bíróságnak alá vetik.

b.) Minden világos vagy könnyen tisztáha hozható adóságekben, melyek ötszáz forintot fölül nem haladnak.

c.) Az adó fizetésben hátra maradó lakosok ellen, ha bár mi nagy somnag trame alább tartozások.

A' birtokon kívül folyóbb vitel az Ursáknak engedtetik meg.

Perbeli költségek a' vesztő felet terhelik.

3-or Az Urság vagy ennek a' bíróságra különösen kijelölt törvényhatóság meg-

berel Berzében az beiratás, and ten bürgertlichen Verhältnissen entstehende Proceß hat zu einer andern entscheidenden Summe zu entscheiden. — hat — nach Festsetzung der allgemeinen Recht, zur eingetragten Gebühren und verhandenen, wie auch fürstliche erheblichen Statuten, der einzelnen Bewohner so, wie der Gemeinde Wohl erpfer zu beten.

B.) Alle übrigen die Gemeinde betreffende politischen Angelegenheiten, welche von der Landesregierung nicht geordnet sind, oder mit dessen Verordnungen die Gemeinde nicht beizugt ist, werden in solchen allgemeinen Verhandlungen vernommen.

2-tes. Das Wohl der Gemeinde wird von der Gerichtschaft in Schutz genommen, wie auch selbst aber zur Aufrechterhaltung und Vertheidigung eigener Rechte von der Gemeinde, und dessen einzelnen Mitgliedern fordert: daß alle verbindliche Gesellschaften, Vereine, und weissen innerer Namen inwanzigen Verträge, wenn selbst nemlich die Gemeinde, oder die Richter der Gerichtschaft betreffen wärdien, alle Klageausfertigungen mit einzeln oder gegen auswärtigen Personen, so wie auch alle an solche armadur Bergende mit Hülfe der Gerichtschaft unternommen werden, so auch alle förtzerlichen and persönlichen Verhörungen der Gerichtschaft alioquin fast armadur werden, daß im Falle verlegte berrichterliche Rechte gramend begehrt, wie auch die in Schutz genommenen Bewohner verteidigt werden können.

IV. In entscheidenden Klagen aus bürgerlichen Verhältnissen, sind alle Neu-Megyerer Bewohner verpflichtet sich folgender Gerichts-Procedure zu unterwerfen, als:

1-tes. Den Landbesitzern gemäß ist es frei gestellt, ihren Bewohnern ein geschlichtetes Gerichte zu benützen, wenn Ratgeber, Art, und Weise von den förtzerlich verlegten Verhältnissen der Theil abhängt. Wenn daher die Theile in einem bürgerlichen Proceß ein förtzer Gerichte wärdien, so sind selbst verpflichtet förtzerlich verlegten Verträge gleichzeitiges Vermittler der Gerichtschaft einzubringen, — edgültig oder gerichte Urtheile die Theile in birten Rechten trüben Wege geordnet werden können.

2-tes. Der Gemeinde Richter samt zwei Beisetzern urtheilt in folgenden nemlich (immerwährenden Klagen.

a.) In über bürgerlichen Klagen, in denen Betrag beide Theile wärdien oder förtzerlich nemin Gerichte sich unterwerfen.

b.) In über ungewissheiten, Klagen oder nicht berrichterlichen Schulden, die eine Summe von 20 fl. G. W. nicht übersteigt.

c.) Gegen Bewohner der Gemeinde in rüch-kündiger Abgaben Zahlung, wenn immerwährend die rüch-kündiger Summe ist.

Wie jedoch außer dem Quantumsbetrage zur weissen Klagen der Gerichtschaft frei steht, Proceß Klagenben verhandeln den verletzten Theil zur Zahlung.

3-tes. Die Gerichtschaft, oder dessen zur Gerichtsbarkeit eigene beimmitt Richtergerichte-

